

ACCOUNTANCY BELONINGSONDERZOEK 2013

Crisis verdiept

De economische crisis werpt aanhoudend zijn schaduw over de accountantsbranche. Vooral in de vorm van verminderde doorstroommogelijkheden. De basissalarissen bleven dit jaar relatief ongedeerd maar betaling van overwerk lijkt definitief voorbij. Dat blijkt uit de negende editie van het Accountancy Beloningsonderzoek (zie uitneembare bijlage, of download via Accountant.nl).

TEKST: TOM NIEROP | BEELD: DREAMSTIME

Vijf jaar geleden ging Lehman Brothers failliet en de daarmee ingeluide economische crisis werpt al even lang zijn schaduw over de accountantssector. Aanvankelijk voorzichtig, in 2012 ingrijpend en het afgelopen jaar deed de economische teruggang, naast structurele veranderingen op de accountancymarkt, zich voelen op alle fronten. Dat blijkt uit het door Accountant en Alterim uitgevoerde Accountancy Beloningsonderzoek 2013.

In alle accountancysectoren maakt een fors deel van de respondenten gewag van minder doorstroommogelijkheden en een restrictief personeelsbeleid (zie figuur). Dit geldt in hoge mate ook voor het openbaar beroep. Het afgelopen jaar haalden diverse accountantskantoren het nieuws met ontslagen en zelfs rode cijfers (zie ook pagina 14), verschijnselen die tot voor kort ondenkbaar waren. De antwoorden op enkele specifieke crisisvragen in dit beloningsonderzoek schetsen hetzelfde beeld: in het openbaar beroep maakt 69,3 procent van de respondenten gewag van minder aanname van nieuw personeel bij de eigen organisatie, signaleert 55,2 procent een neerwaartse druk op de tarieven en zegt 52,2 procent dat er meer ontslagen vallen dan vroeger. Ruim veertig procent zegt dat de doorstroom stagneert.

SALARISGROEI: OPENBAAR BEROEP NIET LANGER OP KOP

Het feit dat de gemiddelde individuele salarisstijging van openbaar accountants het afgelopen jaar voor het

'DE GEMIDDELDE INDIVIDUELE SALARISSTIJGING VAN OPENBAAR ACCOUNTANTS IS VOOR HET EERST NIET HOGER DAN BIJ DE ANDERE GROEPEN.'

eerst niet hoger is dan bij de andere groepen, past in dit beeld. Als gevolg van het strakke carrièrepad in die sector gingen de openbaar accountants in alle voorgaande edities van het Accountancy Beloningsonderzoek altijd op kop met de gemiddelde individuele salarisgroei, maar over 2012-2013 is de stijging er met 3,1 procent (vorig jaar 4,2 procent) vergelijkbaar met die in de andere groepen. Alleen de traditioneel achterblijvende overheidsaccountants doen het nog iets 'slechter' (zie tabel op pagina 12).

De bescheidener salarisontwikkeling is in het openbaar beroep over de hele linie te zien, zowel bij AA's als RA's. Gezien het lichte herstel van de beloningen per functieniveau (zie hierna) weerspiegelt dit vooral de geringere doorstroming. Wat betreft verwachtingen voor de komende vijf jaar springen de openbaar accountants er nog wel duidelijk positief uit. Velen gaan er blijkbaar vanuit dat de huidige carrièrevertraging tijdelijk is.

PER FUNCTIENIVEAU LICHT STIJGING

Van de tot en met 2011 nog gebruikelijke flinke stijging van de salarissen per functieniveau (met de partnersalarissen toen als opvallende uitzondering) was in 2012 geen sprake meer, maar dit jaar lijkt dat opvallenderwijs weer iets aan te trekken. Alleen controleleiders gingen er op achteruit. De salarissen in starterfuncties gingen ten opzichte van vorig jaar iets omhoog en voor functies vanaf manager geldt hetzelfde. Senior managers en directors boekten zelfs een aanzienlijke verhoging.

BELONINGSTOOL: WAT VERDIEN IK?

Verdient u weinig, normaal of veel? Bereken in luttele seconden uw 'marktconforme' salaris op Accountant.nl. Vul in of u AA bent of RA, hoeveel jaar ervaring u heeft, de sector waar u werkt en - voor openbaar accountants - de grootte van het kantoor, en zie het antwoord, gebaseerd op gegevens uit het Accountancy Beloningsonderzoek 2013.

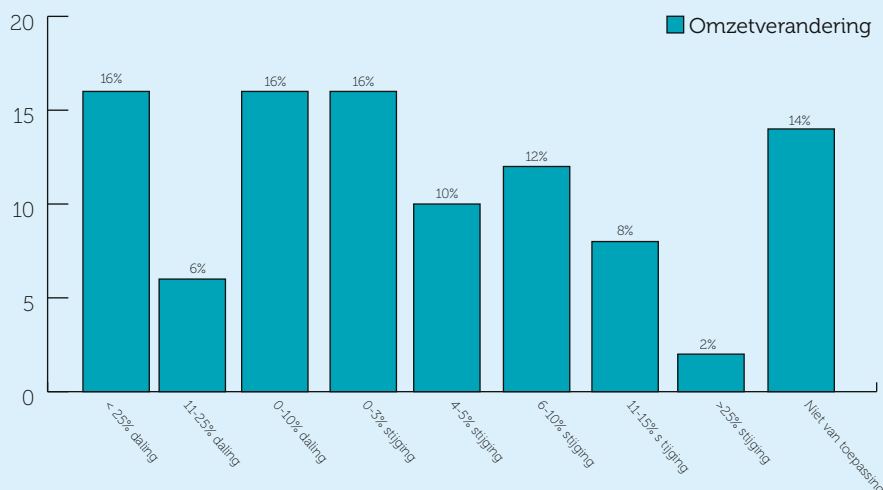

'DE IN 2012 STAGNERENDE SALARISSEN PER FUNCTIE-NIVEAU LIJKEN NU WEER IETS AAN TE TREKKEN.'

OMZET ZELFSTANDIGE ACCOUNTANTS IN BUSINESS (ZZP'ERS)

Het is duidelijk dat de economische tegenwind ook aan de zzp'ers niet voorbijgaat. Van de ondervraagde accountants in business binnen deze groep zag 38 procent zijn omzet dalen. Toch wist ruim de helft juist een stijging te realiseren: 38 procent met maximaal tien procent in omzet vooruit en 24 procent met hogere cijfers.

Omzetontwikkeling zzp'ers, 2012-2013 (accountants in business)

KANTOORGROOTTE, POSITIE EN SALARIS VAN AA'S EN RA'S 2013 (€)

Positie	Klein		Middelgroot		Groot	
	AA	RA	AA	RA	AA	RA
Beginnend assistent	-	-	-	-	-	-
Gevorderd assistent	49.000	-	46.500	-	-	-
Controleleider/supervisor	55.000	52.500	55.000	51.000	51.500	50.500
Manager	62.000	61.000	61.500	65.000	70.000	66.500
Senior manager	70.500	70.000	79.500	85.500	83.000	93.500
Director	70.000	81.000	108.000	90.000	104.500	126.000
Partner	83.500	88.500	106.500	136.000	130.000	234.500

PARTNERS: LICHT HERSTEL BIJ GROTE KANTOREN

Bij de partners is het beeld verdeeld. De AA-partners gingen er gemiddeld op achteruit, terwijl de beloning van RA-partners juist steeg. Vorig jaar was het precies omgekeerd. Deze gemiddelden verhullen echter de verschillen per kantooromvang. De gestegen beloning van RA-partners komt voor rekening van de grote kantoren (> 100 accountants), waar na twee jaar forse daling nu weer sprake is van een licht herstel: van

gemiddeld € 225.500 naar € 234.500. Bij de kleine en middelgrote kantoren (0-5 en 6-100 accountants) daalden de RA-partnersalarissen dit jaar wederom, respectievelijk van € 99.500 naar € 88.500 en van € 155.500 naar € 136.000. Hetzelfde geldt voor de AA-partners daar: hun salaris daalde respectievelijk van gemiddeld € 91.500 naar € 83.500 en van € 131.000 naar € 106.500. Bij grote kantoren is het aantal AA-partners te klein om conclusies te trekken.

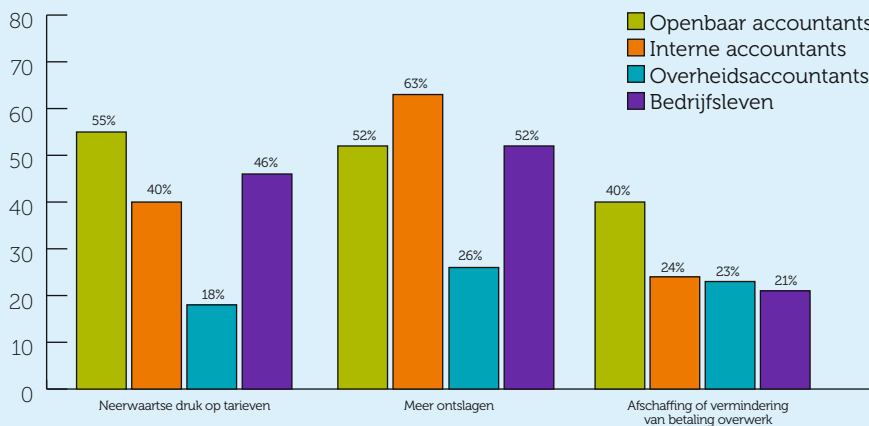
SALARISSTIJGING EN VERWACHTING 2013 (2012)

	Salarisstijging 2012-2013	Salarisverwachting komende vijf jaar
Openbaar accountants	3,1% (4,2%)	20,8% (22,5%)
Interne accountants	3,4% (2,8%)	11,8% (14,4%)
Overheidsaccountants	1,1% (0,8%)	7,8% (6,0%)
Bedrijfsleven	3,0% (3,5%)	11,9% (13,8%)

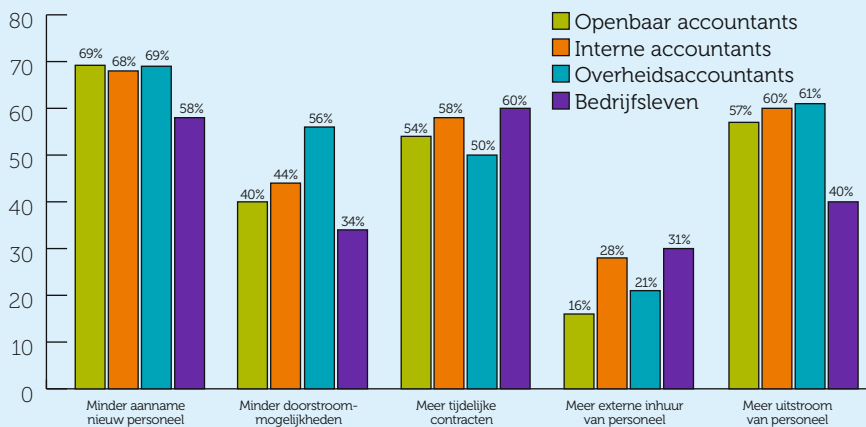
BETALING OVERWERK STEEDS ZELDZAMER

De aanhoudende economische teruggang doet zich dit jaar niet zozeer direct voelen in de portemonnee (althans per functieniveau) maar meer in de algehele marktomstandigheden, de doorstroommogelijkheden en de wat minder riant aanvullende arbeidsvoorwaarden. Vooral opvallend zijn de ontwikkelingen op het gebied van overwerk. Overwerk wordt gebruikelijker. Het aantal mensen dat helemaal niet overwerkt nam verder af van 7,5 procent in 2011 en 7,1 procent in 2012 tot 6,6 procent dit jaar. Ook hier is er een opvallend verschil per

CRISISEFFECTEN EIGEN ORGANISATIE (TARIEVEN, ONTSLAGEN, BETALING OVERWERK)

CRISISEFFECTEN EIGEN ORGANISATIE (WERKGELEGENHEID EN CARRIÈRE)

kantoor grootte. Bij grote kantoren steeg het gemiddeld aantal overuren van 8,2 naar 8,4 uur per week. Bij middelgrote en kleine kantoren nam het aantal gedraaide overuren juist iets af, respectievelijk van 6,5 naar 6,2 uur en van 6,1 naar 5,4 uur.

Uitbetaling van overwerk lijkt definitief voorbij. Bij de grote kantoren krijgt nu nog slechts twee procent een overwerkvergoeding (vorig jaar 2,3 procent), bij middelgrote en kleine kantoren respectievelijk 3,6 en 4,2 procent (vorig jaar 5,6 en 4,6 procent). Nog maar een paar jaar geleden was dat heel anders. Ter vergelijking: in 2010 ontving bij grote, middelgrote en kleine kantoren niet minder dan 51,2, 60,8 en 40,7 procent zo'n vergoeding.

Ook compensatie in de vorm van vrije dagen is steeds minder vanzelfsprekend. Bijna zestig procent (59,7) van de respondenten krijgt zijn overuren op die wijze gecompenseerd. Vorig jaar was dat nog 66,7 procent.

BALANS WERK-PRIVÉ ONDER DRUK

Bovenstaande ontwikkelingen hebben hun weerslag op de balans tussen werk en privé. Bij grote kantoren is die balans dit jaar duidelijk verslechterd: 65,8 procent ervaart (meestal) een goede balans, in 2012 was dit nog 71,8 procent. Bij de kleine en middelgrote kantoren is de

'UITBETALING VAN OVERWERK LIJKT DEFINITIEF VOORBIJ.'

situatie beter en stabiel, al is daar ook sprake van enige daling. Bij kleine kantoren ervaart 88,1 procent van de respondenten nu een goede balans (90,6 procent in 2012), en middelgrote kantoren scoren daar tussenin met 84,4 procent (84,7 procent in 2012). Ook de huidige discussie over de combinatie tussen studie en werk in het piekseizoen, en de oplossing die daarvoor wordt gezocht (zie pagina 20), past bij het beeld waarin de bomen niet langer tot in de hemel groeien en kantoren alles proberen om de winstgevendheid op peil te houden. De economische teruggang eist zijn tol. Gecombineerd met de structurele factoren die een deel van de traditionele accountantsmarkt bedreigen, mag worden gesproken van voor de sector ongebruikelijk roerig vaarwater. □

Het Accountancy Beloningsonderzoek is uitgevoerd door Accountant en Alterim, in samenwerking met de NBA en de VAS. Zie de bijlage bij dit nummer voor het complete onderzoek, of download dit op Accountant.nl.